

Vádoltak (büntetőeljárás)

Czechia

A. Befolyásolja-e a nyomozást az a tény, hogy külföldi állampolgár vagyok?

A bűnüldöző hatóságok joghatósága alól csak a jogszabályok vagy a nemzetközi jog szerinti kiváltságokat és mentességeket élvező személyek vannak kizárva. Ezért az a tény, hogy Ön külföldi állampolgár, *önmagában* nem befolyásolja a vizsgálatot.

Hacsak a bűnüldöző hatóság nem hívja fel egy konkrét feladatra, ahol az Ön jelenléte szükséges (különösen tanúvallomás megtétele céljából), az Ön jelenléte a nyomozás során általában nem szükséges, kivéve, ha Ön jelen kíván lenni a nyomozás során. Fenn kell azonban tartania a kapcsolatot a bűnüldöző hatóságokkal, és meg kell adnia azt a címet, amelyen az iratokat átveszi.

Ha azonban büntetőeljárás indul szándékos bűncselekmény miatt, amely két évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő, vagy gondatlanságból elkövetett bűncselekmény miatt, amely három évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő, a bíróság – vagy az előkészítő eljárás során az ügyész kérésére a bíróság – a külföldi utazástól való eltiltásra vonatkozó korlátozást rendelhet el, ha ez a büntetőeljárás céljának eléréséhez szükséges. A korlátozást a tanács elnöke – az előkészítő eljárás során pedig az ügyész hivatából – feloldja, ha a korlátozás elrendelésének oka megszűnt. Ha ilyen korlátozást rendeltek el, Ön bármikor kérheti annak feloldását. Ilyen korlátozás az előzetes letartóztatás helyett is kiszabható Önre.

Ha Ön nem ismeri kellőképpen a cseh nyelvet, joga van ahhoz, hogy bizonyos fontos dokumentumokat (pl. a büntetőeljárás megindításáról szóló végzést, a vádiratot, az ítéletet) lefordítsanak, és a bűnüldöző hatóságok előtti eljárást az Ön állampolgársága szerinti nyelvre vagy egy másik, Ön által elsajátított nyelvre tolmácsolják. Az Ön kérésére a védőjével a büntetőeljárás során vagy azzal közvetlenül összefüggésben folytatott konzultációkat is tolmácsolni fogják.

B. Melyek a nyomozás szakaszai?

Szakaszok helyett inkább a nyomozás típusait kellene említeni, mivel a büntetőeljárás törvény megkülönbözteti a rövidített előkészítő eljárást, a szokásos nyomozást és a kiterjesztett nyomozást.

A nyomozási szakaszt azonban megelőzi a vizsgálati szakasz, amelynek célja annak ellenőrzése és felderítése, hogy elkövette-e bűncselekményt, valamint az elkövető azonosítása. Ebben a szakaszban az a személy, aki ellen a büntetőeljárás folyik, még nem rendelkezik hivatalos megnevezéssel, de a kihallgatott személyeknek joguk van ügyvéd által biztosított jogi segítségre. Ha ebben a szakaszban gyanúsítottként hallgatják ki (azaz bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt), joga van hallgatni – erről a jogáról előzetesen tájékoztatni kell.

A nyomozás során az a személy, aki ellen a büntetőeljárás folyik, már hivatalos jogállással rendelkezik, és joga van ahhoz, hogy védőügyvéd segítse. Ennek a szakasznak a célja a bizonyítékok beszerzése és dokumentálása a vádemeléshez és a bírósági eljárás lefolytatásához. Ez magában foglalja például a tanúvallomások felvételét, egy tárgy vizsgálatát, szakértői vélemények szolgáltatását és egyéb cselekményeket.

Ennek során a rendőri hatóság terhelő és felmentő bizonyítékokat egyaránt keres.

Rövidített előkészítő eljárás

A kevésbé súlyos bűncselekmények (első fokon a körzeti bíróság által tárgyalta, öt évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények) esetében a rövidített előkészítő eljárás gyors és kevésbé formális. Ilyen eljárásra akkor kerülhet sor, ha más akadály (pl. fogva tartási okok) nem gátolja azt, feltéve, hogy

tettenérés történt vagy közvetlenül az elkövetés után történt az elfogás; vagy
büntetőfeljelentés vagy más vádemelési indítvány vizsgálata során olyan tényeket állapítottak meg, amelyek egyébként büntetőeljárás megindítását indokolják, és Önt várhatóan bíróság elé állítják, attól a naptól számított két héten belül, amikor a rendőri hatóság tájékoztatta Önt a gyanú szerint Ön által elkövetett cselekményről és arról, hogy a cselekmény milyen konkrét bűncselekménynek minősül.

A rövidített előkészítő eljárás a gyanúsításra vonatkozó tájékoztatással kezdődik az első kihallgatás során.

A rövidített előkészítő eljárás során Önt ugyanazok a jogok illetik meg, mint a vádlottat, beleértve a védőügyvédhez való jogot is. Az Ön jogai tekintetében a fő eltérés a szokásos nyomozástól az, hogy a rövidített előkészítő eljárást nem a büntetőeljárás megindításáról szóló hivatalos végzés indítja el (amelyet Ön panasz útján megtámadhat), és hogy a rövidített előkészítő eljárás végén Önnek nincs joga betekinteni a bűnügyi aktába és további bizonyítékokat javasolni; ez nem érinti az Ön azon jogát, hogy betekinthessen a bűnügyi aktába (kivéve, ha a rendőri hatóság súlyos okokból megtagadja Öntől ezt a jogot), valamint azt a jogát, hogy a bíróság előtti eljárásban további bizonyítékokat javasoljon.

Hacsak a rövidített előkészítő eljárás másként nem zárul, az az ítélethozatalra irányuló indítvánnyal ér véget (elvileg indoklás nélkül egyszerűsített vádirat). Az indítványt az ügyész nyújtja be a bírósághoz.

A szokásos nyomozás

Az ilyen típusú nyomozás az Ön elleni büntetőeljárás megindítását elrendelő végzés kézbesítésével kezdődik; jogában áll a végzés ellen panasszal élni. Önnek joga van ahhoz, hogy a nyomozás során védőügyvédet fogadjon. A rövidített előkészítő eljárástól eltérően a nyomozást súlyosabb bűncselekmények tekintetében folytatják le (azonban a szokásos nyomozásra akkor is sor kerül, ha a rövidített előkészítő eljárás lefolytatásának akadálya van, vagy ha az eljárás nem fejeződik be az előírt határidőn belül), és az hosszabb és formálisabb, mint a rövidített előkészítő eljárás. Amint már említettük, Önnek és védőjének joga van betekinteni a bűnügyi aktába, és a nyomozás végén további bizonyítékokat előterjeszteni. Hacsak a nyomozás másként nem zárul, az vádemeléssel fejeződik be; A vádindítványt az ügyész nyújtja be a bírósághoz. Az ítélethozatalra irányuló indítványtól eltérően a büntető vád indoklást tartalmaz.

Kiterjesztett nyomozás

Kiterjesztett nyomozásra a legsúlyosabb bűncselekmények tekintetében kerül sor, amelyeket első fokon az illetékes törvényszék előtt tárgyalnak (a Büntető Törvénykönyv szerint legalább öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények, ha azok kivételes büntetéssel sújthatók, vagy egyes felsorolt bűncselekmények). Ez a fajta nyomozás várhatóan a leghosszabb, ezért a bizonyítékok összegyűjtése és felvétele szélesebb körű, mint a szokásos nyomozás esetében. A kiterjesztett nyomozás ebből az egy szempontból különbözik a szokásos nyomozástól. A kiterjesztett nyomozás a büntetőeljárás megindításának elrendelésével indul, és a büntetőeljárás megindításával zárul, kivéve, ha másként fejeződik be.

i. Bizonyítékgyűjtési szakasz / A nyomozók hatásköre

A büntetőeljárásnak ezt a szakaszát a rendőri hatóság folytatja le az ügyész felügyelete alatt, aki kötelező utasításokat adhat a rendőri hatóságnak, részt vehet az elvégzett cselekményekben, az ügyet a kiegészítésre vonatkozó utasításokkal visszautalhatja a rendőri hatósághoz, megsemmisítheti a hatóság jogellenes vagy indokolatlan határozatait és intézkedéseit stb. Ön jogosult arra, hogy az ügyésztől kérje a rendőri hatóság által hozott intézkedések felülvizsgálatát (kivéve, ha ez olyan döntés, amely ellen panaszt nyújthat be).

Egyes cselekményeket az előkészítő eljárás során csak az ügyész végezhet (pl. az előkészítő eljárás megszüntetése) vagy az ügyész előzetes jóváhagyása szükséges hozzá (pl. vagyonekobzás, kivéve, ha sürgős intézkedésre van szükség). Az alapvető jogokba és szabadságokba való legsúlyosabb beavatkozásokról ezután bíró dönt (pl. előzetes letartóztatás, elfogatóparancs kibocsátása, körözési parancs és lehallgatás).

ii. Rendőrségi őrizetbe vétel

Ha Önt már megvádolták, és indokolt az előzetes letartóztatása, a rendőri hatóság őrizetbe veheti Önt. A rendőrségnek azonban haladéktalanul tájékoztatnia kell az ügyészt az őrizetbe vételről, és át kell adnia az ügyésznek azokat az írásos dokumentumokat, amelyekre az ügyésznek szüksége van ahhoz, hogy szükség esetén előzetes letartóztatásra irányuló indítványt nyújtson be. Az indítványt úgy kell benyújtani, hogy az őrizetbe vételtől számított 48 órán belül Ön átadható legyen a bíróságnak; ellenkező esetben Önt szabadon kell engedni.

Ha Ön ellen még nem emeltek vádat, de bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják, és fennáll az előzetes letartóztatásának bármelyik oka, a rendőri hatóság sürgős esetben akkor is őrizetbe veheti Önt, ha a büntetőeljárás még nem kezdődött meg (pl. ha a büntetőeljárás megindítására vonatkozó végzés kézbesítése nem lehetséges). Az őrizetbe vételhez ezekben az esetekben az ügyész előzetes hozzájárulása szükséges. Ilyen hozzájárulás nélkül az őrizetbe vétel csak akkor lehetséges, ha az ügy sürgős, és az előzetes hozzájárulás nem szerezhető be. Az Önt őrizetbe vevő rendőrhatalóság fogja Önt kihallgatni. Önnek joga van kérni, hogy az Ön által választott védőügyvéd (ha van) jelen legyen a kihallgatásán, és Önnek joga van ahhoz, hogy harmadik személy jelenléte nélkül konzultáljon a védőügyvéddel. Önnek joga van ahhoz, hogy a fogva tartásáról értesítse annak az országnak a konzuli képviselőjét, amelynek állampolgára.

A rendőri hatóság azonnal szabadon bocsátja Önt, ha eloszlik a gyanú, hogy bűncselekményt követett el. Ha Önt nem engedik szabadon, a rendőri hatóság a kihallgatásáról készült jegyzőkönyvet benyújtja az ügyésznek (beleértve a büntetőeljárás megindításának elrendelését és a további bizonyítékokat), hogy az ügyész szükség esetén előzetes letartóztatásra irányuló indítványt nyújthasson be. A rendőri hatóságnak indítványt kell benyújtania, hogy Önt legkésőbb 48 órával az őrizetbe vétele után átadhassák a bíróságnak; ellenkező esetben Önt szabadon kell engedni.

Ha indokolt az őrizetbe vétele, és Ön kivonja magát a büntetőeljárás alól, a bíró elfogatóparancsot adhat ki. Ha a rendőrség letartóztatja Önt, hasonló jogok illetik meg, mint a fogvatartottakat. A rendőri hatóságnak a letartóztatástól számított 24 órán belül elő kell állítania Önt a bíróságon. A bíró meghallgatja Önt, és döntést hoz az előzetes letartóztatásról; erről a döntésről a

bíróság elé állításától számított 24 órán belül Önt értesíteni kell. Önnek joga van ahhoz, hogy védője jelen legyen a tárgyaláson, ha a védő a bíróság határozathozatalára megállapított határidőn belül rendelkezésre áll.

iii. Meghallgatás

Mielőtt vádlottként először hallgatják ki, a bűnüldöző hatóságoknak meg kell állapítaniuk az Ön személyazonosságát, tisztázniuk kell a vád lényegét, és tájékoztatniuk kell Önt a jogairól, valamint a hamis vád és a rágalmazás büntetőjogi következményeiről. Ha olyan bűncselekmény miatt folyik eljárás, amellyel kapcsolatban bűnösségről és büntetésről szóló megállapodásról lehet tárgyalni, tájékoztatni kell Önt arról is, hogy az előkészítő eljárás során az ügyésszel tárgyalhat bűnösségről és büntetésről szóló megállapodásról (a megállapodást a bíróságnak jóvá kell hagynia), valamint az ilyen megállapodás megtárgyalásának következményeiről.

A kihallgatás során semmilyen módon nem szabad nyomást gyakorolni Önre, hogy tanúvallomást vagy beismerő vallomást tegyen. A kihallgatás során lehetőséget kell adni Önnek arra, hogy részletesen nyilatkozzon a vádról, különösen arra, hogy összefüggő nyilatkozatot tegyen a vád tárgyát képező tényekről, ismertesse a vádat enyhítő vagy cáfoló körülményeket, és bizonyítékot szolgáltatson az ilyen körülményekre vonatkozóan. A nyilatkozat kiegészítése, illetve a hiányosságok, kétértelműségek és ellentmondások kiküszöbölése érdekében kérdéseket lehet feltenni. A kérdéseket világos és érthető módon kell feltenni, félrevezető és hamis körülmények bemutatása nélkül, és anélkül, hogy jeleznék, milyen választ kellene adni.

A kihallgatási jegyzőkönyvet át kell adni Önnek, hogy elolvashassa, vagy ha kéri, fel kell olvasni Önnek (videokonferencia útján történő kihallgatás esetén a jegyzőkönyvet felolvassák Önnek). Ön jogosult arra, hogy kérje a jegyzőkönyv kiegészítését vagy helyesbítését az Ön nyilatkozatának megfelelően.

iv. Letartóztatás

Önt csak akkor tartóztathatják le, ha bűncselekménnyel vádolják. A bírónak kell eldöntenie, hogy előzetes letartóztatásba helyezik-e Önt.

A letartóztatási okok a következők:

megalapozott aggodalom, hogy Ön megszökik vagy elrejtőzik a büntetőeljárás vagy büntetés elkerülése érdekében;

megalapozott aggodalom, hogy Ön akadályozni fogja a nyomozást, például azzal, hogy hamis tanúvallomások megtételére ösztönzi a tanúkat; vagy

megalapozott aggodalom, hogy Ön megismétli azt a bűncselekményt, amely miatt büntetőeljárás indult Ön ellen, hogy befejezi azt a bűncselekményt, amelynek az elkövetését megkezdte, vagy hogy elkövet egy olyan bűncselekményt, amelynek elkövetésére készült vagy amellyel fenyegetett.

Ha az előzetes letartóztatás oka nem áll fenn, a bíróság nem tartóztatja le Önt; ha az okok megszűntek, Önt szabadon engedik. Önt a törvényes maximális letartóztatási határidő lejártakor is szabadon kell engedni. A tanúk esetleges befolyásolásának megakadályozása érdekében történő előzetes letartóztatás esetén ez az időtartam három hónap (ez azonban nem vonatkozik arra az esetre, ha megállapítást nyert, hogy Ön már akadályozta a büntetőeljárás szempontjából releváns tények tisztázását). A büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény súlyosságától függően az előzetes letartóztatás teljes időtartama egy és négy év között lehet. A fenti időtartamnak azonban csak egyharmada fordítható az előkészítő eljárásra, kétharmadát pedig a bíróság előtti eljárásra.

A bíróságnak időről időre felül kell vizsgálnia az előzetes letartóztatás indokait, és a bíróságnak szükség esetén egy bizonyos idő után mindig meg kell hosszabbítania a letartóztatást. Önnek joga van ahhoz is, hogy kérje az előzetes letartóztatásból való szabadon bocsátását. Az előzetes letartóztatás helyett szabadságelvonással (szabadságvesztéssel) nem járó intézkedés is alkalmazható, például bizonyos pénzösszeg letétbe helyezésével (óvadék), pártfogó felügyelő általi felügyelet elrendelésével, meghatározott időre meghatározott lakásban való tartózkodás előírásával stb. Önnek joga van kérni a bíróságtól, hogy a letartóztatás helyébe bármilyen ilyen intézkedést léptessen.

C. Milyen jogaim vannak a nyomozási szakasz során?

A védelemhez való jog gyakorlása során Ön jogosult arra, hogy:

a bűnüldöző hatóságok tájékoztassák Önt a jogairól, és hogy teljes mértékben gyakorolhassa ezeket a jogokat;

nyilatkozzon az Ön ellen felhozott vádakról és a bemutatott bizonyítékokról;

megtagadja a tanúvallomást;

betekintsen az aktákba, kivonatokat és jegyzeteket készítsen az aktákból, és saját költségén másolatokat készítsen az aktákról vagy azok részeiről (ez a jog a vizsgálat során nyomós okokból korlátozható);

bizonyítékot szolgáltatson a védelméhez;

indítványokat és kérelmeket nyújtson be;

jogorvoslatokkal éljen;

a bűnüldöző hatóságok előtt az anyanyelvét vagy egy másik, Ön által elsajátított nyelvet használja, ha kijelenti, hogy nem ismeri a cseh nyelvet;

védőt válasszon (ha nem maga választ védőt, családtagja vagy más személy választhat Önnek védőt);

kérje, hogy ingyenesen vagy kedvezményes díjazás ellenében rendeljenek ki Önnek védőügyvédet, ha nincs elegendő pénze a védelem kifizetéséhez;

harmadik fél jelenléte nélkül beszéljen a védőügyvédjével;

kérje, hogy védője jelenlétében hallgassák ki, és kérje, hogy védője részt vehessen az előkészítő eljárásban.

i. Jogom van tolmáchoz és fordításhoz? Milyen terjedelemben?

Ha Ön kijelenti, hogy nem ismeri a cseh nyelvet, jogosult a bűnüldöző hatóságokkal való kommunikáció során az anyanyelvét vagy azt a nyelvet használni, amelyet állítása szerint ismer.

Ha az eljárás során szükség van egy dokumentum, tanúvallomás vagy bármely más eljárási cselekmény tartalmának tolmácsolására, vagy ha Ön kijelenti, hogy nem ismeri a cseh nyelvet, tolmácsot rendelnek ki az Önnel a büntetőeljárás során végzett cselekmények tolmácsolására. Az Ön kérésére a kirendelt tolmács tolmácsolhatja a védőügyvéddel folytatott konzultációt is, ha a konzultáció közvetlenül az eljárási cselekményekhez kapcsolódik; a tolmács az eljárási cselekmények során folytatott bármely konzultációt is tolmácsolhatja.

Ilyen esetben a bűnüldöző hatóságoknak a törvényben meghatározott dokumentumok (pl. a büntetőeljárás megindításáról szóló végzés, az előzetes letartóztatás elrendelése, az Ön egészségügyi intézetben történő megfigyelésének elrendelése, a vádirat, a bűnösségről és a büntetésről szóló megállapodás és annak jóváhagyása iránti kérelem, a büntetés kiszabására irányuló indítvány, a büntetőeljárás feltételes megszüntetéséről szóló határozat stb.) írásbeli fordítását kell biztosítaniuk, kivéve, ha Ön lemond erről a jogáról. Ha letartóztatták vagy őrizetbe vették, a jogairól szóló értesítés írásbeli fordítását is megkapja. Ön jogosult arra, hogy kérje a bűnüldöző hatóságtól bármely más, a védelemhez való joga gyakorlása szempontjából releváns dokumentum lefordítását vagy tolmácsolását.

ii. Milyen jogaim vannak a tájékoztatással és az iratokhoz való hozzáféréssel kapcsolatban?

A nyomozati szakaszban Önnek joga van betekíteni a bűnügyi iratokba, ha ez az Ön jogainak gyakorlásához szükséges; ez pusztán a rendőri hatóság jóváhagyásától függ.

Ha Önt bűncselekmény elkövetésével vádolják, joga van betekíteni a bűnügyi iratokba, kivonatokat és feljegyzéseket készíteni az iratokból, és saját költségén másolatot készíteni az iratokról vagy azok egy részéről.

Mindazonáltal az ügyész vagy a rendőri hatóság az előkészítő eljárás során fontos okokból megtagadhatja az iratokba való betekintés jogát és az ezzel kapcsolatos egyéb, fent említett jogokat. Ezeket a jogokat nem lehet megtagadni Öntől, miután tájékoztatták az iratokba való betekintés lehetőségéről, valamint a bűnösségről és a büntetésről szóló megállapodásról folytatott tárgyalások során. Nem tagadható meg Öntől a büntetőeljárás megindításáról szóló végzésbe való betekintés, és joga van megismerni az iratoknak az előzetes letartóztatásról szóló határozat szempontjából lényeges részeit.

iii. Jogom van-e védőügyvédhez fordulni, és van-e jogom ahhoz, hogy egy harmadik személyt tájékoztassanak a helyzetemről?

Ha bűncselekmény elkövetésével vádolják, joga van a védőügyvédhez. Ha nem maga választ védőügyvédet, valamelyik családtagja választhat önnek védőt, vagy egyedül is védekezhet. Bizonyos esetekben azonban kötelező védővel rendelkeznie (ez az úgynevezett „kötelező védelem”); ilyenkor a bíró kirendeli Önnek a védőt, ha csak Ön nem választ magának saját védőt egy meghatározott határidőn belül. A következő esetekben már az előkészítő eljárás során védőügyvéddel kell rendelkeznie:

ha Ön előzetes letartóztatásban van, börtönbüntetését tölti, vagy szabadságelvonással járó megelőző intézkedés hatálya alatt áll, vagy egészségügyi intézményben megfigyelés alatt áll;

ha az Ön cselekvőképessége korlátozott (pl. mentális zavar miatt);

szőkevény elleni eljárásban (ha Ön megszökött, és az eljárást a távollétében folytatják le);

ha az eljárás olyan bűncselekményre vonatkozik, amely öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő;

ha az ügyész ezt azért tartja szükségesnek, mert az Ön jelenlegi helyzetére tekintettel az ügyésznek kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy Ön képes-e megfelelően védekezni;

ha Ön fiatalok (15 és 18 év közötti) bűnelkövető.

Az öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményekkel kapcsolatos eljárásokban Ön lemondhat a védőügyvédhez való jogáról, kivéve, ha a bűncselekmény kivételes büntetéssel (életfogytig tartó szabadságvesztéssel vagy 20 évet meghaladó, de legfeljebb 30 évig terjedő szabadságvesztéssel) büntetendő.

Ha Önt őrizetbe vették vagy előzetes letartóztatásba helyezték, joga van ahhoz, hogy a helyzetéről tájékoztassa annak az országnak a konzuli képviselőjét, amelynek Ön az állampolgára, valamint családtagját vagy bármely más, Ön által megjelölt természetes személyt. Önnek joga van kommunikálni a konzuli képviselővel; ha nem rendelkezik elegendő pénzzel, akkor ezt ingyenesen megteheti. Ennek megfelelően kell tájékoztatni Önt.

iv. Jogosult vagyok-e költségmentességre?

A vizsgálati szakasz részeként – azaz a büntetőeljárás (nyomozás) megkezdése előtt – Ön jogosult a kihallgatása során ügyvéd által biztosított jogi segítségnyújtásra (felvilágosítás nyújtására).

Ha bűncselekménnyel vádolják, joga van védőügyvédhez, aki köteles biztosítani Önnek a szükséges jogi segítséget. Joga van arra, hogy megválassza a védőügyvédjét; Ha Ön nem választ ügyvédet, akkor is kirendelnek egyet, ha a védelem „kötelező”. Ha nincs elég pénze a védőügyvéd díjának kifizetésére, kérheti a bírótól, hogy hozzon határozatot arról, hogy jogosult ingyenes vagy kedvezményes díjazású védőügyvédre.

v. Amiről tudni kell:

a) Az ártatlanság vélelme

Az ártatlanság vélelmének elve négy alapvető szinten érvényesül a büntetőeljárásban:

az Ön bűnösségét bizonyítani kell; amíg bűnössége bizonyítást nem nyer, ártatlannak kell tekinteni;

amennyiben kétségek merülnek fel az Ön bűnösségével kapcsolatban, az ügyet az Ön javára kell eldönteni;

Önt nem lehet bűnösnek nyilvánítani, mielőtt bűnösségét egy jogerős elítélő ítéletben kimondták volna;

a büntetőeljárás során az Ön jogai csak a feltétlenül szükséges mértékben korlátozhatók.

b) A hallgatáshoz való jog és az önvádától való tartózkodás joga

Ön nem köteles tanúskodni a büntetőeljárásban, és semmilyen módon nem kényszeríthető tanúvallomásra vagy beismerő vallomásra. Ön nem köteles továbbá semmilyen bizonyítékot bemutatni saját maga ellen. A bűnüldöző hatóságok nem bírsághatják meg Önt, ha megtagadja egy terhelő dokumentum vagy egyéb bizonyíték átadását.

c) Bizonyítási terhel

A bűnüldöző hatóságoknak ugyanolyan részletességgel kell tisztázniuk mind a terhelő, mind pedig a mentő körülményeket. Az ügyésznek kell bizonyítania az Ön bűnösségét a bíróság előtt. Ön nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására. Ez azonban nem akadályozza meg Önt abban, hogy éljen a tények ismertetéséhez és a bizonyítékok bemutatásához való jogával, hogy megvédje magát.

vi. Vannak-e különleges óvintézkedések a gyermekek számára?

Ha Ön olyan büntetendő cselekményt követett el, amely bűncselekményi elemeket tartalmaz, és Ön 15 év alatti gyermek, a bűncselekményért nem vonható büntetőjogi felelősségre, és az Ön rehabilitációját célzó intézkedéseket csak polgári peres eljárásban szabhatja ki a fiatakorúak bírósága. Az ilyen eljárásokban Önnek az állam által fizetett ügyvédet kell igénybe vennie, kivéve, ha az állam különleges okokból úgy dönt, hogy Önnek vagy családjának hozzá kell járulnia az ügyvédi költségekhez.

A fiatakorúak igazságszolgáltatásáról szóló törvényt általában különleges jogként (*lex specialis*) kell alkalmazni, ha Ön fiatakorú (15 és 18 év közötti) bűnelkövetőként követett el bűncselekményt. Az Ön által elkövetett bűncselekmények kivizsgálása és tárgyalása során a bűnüldöző hatóságoknak figyelembe kell venniük az Ön életkorát, egészségi állapotát, valamint szellemi és erkölcsi érettségét annak érdekében, hogy az Ön jövőbeli fejlődését a lehető legkevésbé veszélyeztessék. A törvény védi az Ön személyes adatait és magánéletét, a nyilvánosságot kizárják a bírósági tárgyalásról, ha Ön nem kívánja, hogy a nyilvánosság jelen legyen, és az ítéletet az Ön nevének és egyéb, az Ön azonosítására alkalmas adatok (pl. lakcím) feltüntetése nélkül teszik közzé. Önnek joga van védőügyvédhez a büntetőeljárás során Ön ellen hozott első intézkedéstől kezdve (azaz már a vizsgálati szakaszban). Az Ön természetes gyámját (jellemzően szüleit) vagy törvényes gyámját, az illetékes gyermekvédelmi és gyermekjogi hatóságot, valamint a pártfogó felügyelő és közvetítő szolgálatot haladéktalanul értesítik az Ön ellen indított büntetőeljárás megindításáról, az Ön őrizetbe vételéről, letartóztatásáról vagy előzetes letartóztatásáról. A bűnüldöző hatóságok együttműködnek a gyermekek szociális és jogvédelmi hatóságával, a pártfogó felügyelő és közvetítő szolgálattal, valamint a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületekkel és intézményekkel.

vii. Vannak-e különleges óvintézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyanúsítottak számára?

Ha a bíróság – és az előkészítő eljárás során az ügyész – szükségesnek tartja (különösen azért, mert kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy Ön a jelenlegi fizikai vagy mentális állapota miatt képes-e megfelelően védekezni), a büntetőeljárás kezdetétől fogva védőt rendel Önnek.

Ha Ön siket vagy siketvak, a kommunikáció módját a siket és vak személyek kommunikációs rendszereiről szóló 155/1998. sz. törvény szabályozza.

Büntetőeljárásokban Önnek joga van az Ön által választott kommunikációs rendszerben tolmácsolást biztosító szolgáltatásokhoz.

Ha az Ön cselekvőképessége korlátozott, a büntetőeljárásban egy gondnok – általában egy családtag – képviseli Önt, feltéve, hogy az ő érdekei nem ellentétesek az Ön érdekeivel.

D. Milyen jogi határidők vannak a nyomozás során?

A büntetőügyeket a bűnüldöző hatóságoknak sürgősen késedelem nélkül, gyorsan kell tárgyalniuk; az előzetes letartóztatással kapcsolatos ügyeket és a lefoglalt vagyontárgyakkal kapcsolatos ügyeket a lehető legsürgősebben tárgyalják, ha a lefoglalt vagyontárgy értékére és jellegére tekintettel ez szükséges.

Ami a nyomozati szakaszt illeti (a büntetőeljárást megelőzően), a rendőri hatóságnak a szakaszt be kell fejeznie

két hónapon belül az egyesbíró hatáskörébe tartozó ügyekben a rövidített előkészítő eljárás nélkül;

három hónapon belül a körzeti bíróság hatáskörébe tartozó egyéb ügyekben;

hat hónapon belül az első fokon eljáró törvényszék hatáskörébe tartozó ügyekben.

Az ügyész indokolt kérelemre a határidőt ismételtlen meghosszabbíthatja.

A rövidített előkészítő eljárást attól a naptól számított két héten belül le kell zárni, amikor a rendőri hatóság tájékoztatta Önt arról a cselekményről, amelynek elkövetésével Önt gyanúsítják, és arról, hogy milyen konkrét bűncselekménynek minősül a cselekmény. Ha a rövidített előkészítő eljárás a kitűzött határidőn belül nem zárul le, az ügyész a határidőt legfeljebb tíz nappal, illetve legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja, ha a bűnösségről és a büntetésről szóló megállapodásról tárgyalnak.

A rendőri hatóságnak a szokásos nyomozást le kell zárnia

a büntetőeljárás megindításától számított két hónapon belül, ha az ügy egyesbíró hatáskörébe tartozik;

a büntetőeljárás megindításától számított három hónapon belül, ha ez a körzeti bíróság hatáskörébe tartozó más ügy.

Az ügyész indokolt kérelemre a határidőt ismételtlen meghosszabbíthatja. Az ügyésznek ezután felügyelet keretében legalább havonta egyszer felül kell vizsgálnia az ügyet.

A kiterjesztett nyomozást a büntetőeljárás megindításától számított hat hónapon belül le kell zárni. Az ügyész indokolt kérelemre a határidőt ismételtlen meghosszabbíthatja. Az ügyésznek ezután felügyelet keretében legalább havonta egyszer felül kell vizsgálnia az ügyet.

Bizonyos cselekményekkel kapcsolatban a büntetőeljárás törvénykönyv további konkrét jogi határidőket állapít meg (a bíróságnak az őrizetbe vételtől számított 48 órán belül vagy a letartóztatástól számított 24 órán belül kell döntenie az előzetes letartóztatásról, az előzetes letartóztatás maximális időtartamáról, az előzetes letartóztatás indokoltságának kötelező felülvizsgálatára vonatkozó határidőről stb.).

E. Mi az előkészítő eljárás (beleértve az előzetes letartóztatás alternatíváját és az anyaországba történő esetleges átadást – igazságügyi felügyeletet elrendelő európai határozat)?

Az előkészítő eljárás a büntetőeljárás első szakasza. Ennek a szakasznak az a célja, hogy megállapítsa, megalapozott-e a gyanú, hogy Ön esetleg bűncselekményt követett el, olyan mértékben, amely lehetővé teszi a bíróságon történő vádemelést. Ebben a szakaszban meg kell találni és be kell szerezni a terhelő bizonyítékokat, valamint a bűnösséget cáfoló egyéb bizonyítékokat.

Az előkészítő eljárás célja különösen a következő:

megalapozza annak eldöntését, hogy vádat kell-e emelni és az ügyet bíróság elé kell-e vinni, vagy le kell-e mondani a további büntetőeljárás lefolytatásáról;

a bűncselekményről, annak elkövetőjéről, büntetéséről vagy a megelőző intézkedésről szóló döntés szempontjából lényeges valamennyi körülmény azonosítása, valamint a sértett kártérítésre való jogosultságának eldöntése és a szükséges bizonyítékok biztosítása;

a bűncselekmény okainak és az azokat lehetővé tevő vagy elősegítő körülményeknek az azonosítása.

Ha az előzetes letartóztatás valamelyik oka fennáll, az előzetes letartóztatásról döntő bíró eltekinthet az őrizetbe vételtől, vagy szabadon engedheti Önt, ha a bíró az alábbi helyettesítő intézkedések valamelyikét fogadja el:

ha egy különleges érdekeltségű polgári társulás vagy egy szavahihető személy garanciát nyújt az Ön jövőbeni magatartására vonatkozóan, valamint arra vonatkozóan, hogy kérésre megjelenik a bíróságon, az ügyész előtt vagy a rendőri hatóságnál, és hogy a tartózkodási helyről való távozását mindig előre bejelenti, és az előzetes letartóztatásról döntő hatóság a garanciát a terhelt személyi állapotára és az ügy jellegére tekintettel elegendőnek tartja és elfogadja;

Ön írásban ígéretet tesz arra, hogy rendezett életmódot folytat, különösen tartózkodik a bűncselekményektől, megjelenik a bíróságon, az ügyészségen vagy a rendőri hatóságnál, ha erre felszólítják, mindig előre bejelenti a tartózkodási helyről való távozását, és betartja az Önre rótt kötelezettségeket és korlátozásokat, és az előzetes letartóztatásról döntő hatóság az ígéretet elegendőnek tartja és elfogadja;

ha Ön pártfogó felügyelő felügyelete alatt áll;

ha az ideiglenes intézkedések bármelyikét alkalmazzák Önrel szemben;

ha a bíró elfogadja az óvadékot (meghatározott pénzüsszeget); azonban nem lehet óvadékot elfogadni, ha Önt bizonyos súlyos bűncselekményekkel vádolják.

Az előzetes letartóztatás ilyen intézkedések valamelyikével történő helyettesítésével kapcsolatban az előzetes letartóztatásról döntő hatóság dönthet úgy, hogy elektronikus nyomkövető eszköz segítségével elektronikusan ellenőrzi az ezen intézkedéssel kapcsolatban előírt kötelezettségek teljesítését,

amennyiben Ön megígéri, hogy biztosítja a szükséges együttműködést. Az előzetes letartóztatásról döntő hatóság olyan korlátozásokat is elrendelhet, amelyek megtiltják Önnek a külföldi utazást.

Ha Ön az EU valamelyik tagállamának állampolgára, vagy más módon kapcsolatban áll valamelyik uniós tagállammal, kérheti (az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös elismerés elvének az előzetes letartóztatás alternatívájaként felügyeleti intézkedéseket elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról szóló, 2009. október 23-i 2009/829/IB tanácsi kerethatározattal összhangban, amelyet a büntetőügyekben folytatott nemzetközi igazságügyi együttműködésről szóló 104/2013. sz. törvény ültetett át), hogy az előzetes letartóztatást helyettesítő intézkedésnek az Ön szokásos tartózkodási helye szerinti országban vagy az Ön által megjelölt más tagállamban (az utóbbi beleegyezésével) tegyenek eleget. Lehetővé kell tenni az ilyen helyettesítő intézkedések betartásának felügyeletét vagy a felügyelet más módon történő biztosítását az érintett tagállamban. Ha Ön nem tesz eleget a kiszabott helyettesítő intézkedésnek, akkor visszaszállítják a Cseh Köztársaságba.

Utolsó frissítés: 21/03/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.